

בנק אוצר החייל בע"מ

מעקב שנתי יולי 2010

1

מחברים:

משה לוי, אנליסט

moshel@midroog.co.il

פבל יופה, ראש צוות

pavel@midroog.co.il

אנשי קשר:

אביטל בר דיין, סמנכ"ל בכירה

bardayan@midroog.co.il

בנק אוצר החייל בע"מ

פיקדונות לזמן קצר	P-1	אופק: יציב
פיקדונות לזמן ארוך	Aa3	אופק: חיובי
כתבי התחייבות נדחים (הון משני תחתון)	Aa3	אופק: יציב

מידרוג מודיעה על השארת דירוג הבנק ואופק הדירוג ללא שינוי, כדלקמן: דירוג הפיקדונות לזמן ארוך של הבנק Aa3 אופק חיובי, דירוג פיקדונות לזמן קצר P-1 אופק יציב, דירוג כתבי התחייבויות נדחים Aa3 אופק יציב.

כתבי התחייבות נדחים אשר הונפקו לציבור (באמצעות הבינלאומי הראשון הנפקות בע"מ):

סדרת אג"ח	תאריך הנפקה	תאריך פדיון	שיעור ריבית שנתית (%)	ע.ג. (מ' ש"ח)
סדרה ו'	09/04/08	09/04/17	4.3% (צ. מדד)	210

שיקולים עיקריים לדירוג הבנק

הבנק מתאפיין ביכולת השבת רווחים טובה, איכות טובה של תיק הנכסים, זאת בשל אופיו הקמעונאי ודומיננטיות לקוחות מערכת הביטחון, המאופיינים בפרופיל פיננסי איכותי. לבנק נכחות משמעותית בפלח אנשים פרטיים וריכוזיות ענפית נמוכה בתיק האשראי. מנגד, ניצב הבנק בפני תחרות קשה במגזר הקמעונאי, המהווה יעד אטרקטיבי למרבית הבנקים.

בהמשך לרכישת הבנק מידי בנק הפועלים ע"י קבוצת הבנק הבינלאומי, הבנק מצוי בתהליך הסבת מערכות מחשוב ממערכות בנק הפועלים לאספקת השירותים הבנקאיים ללקוחות הבנק ע"ב מערכות המידע והתפעול של קבוצת הבינלאומי. תהליך ההסבה טרם הסתיים.

הדירוג נשען על כך שהבנק מהווה חלק מקבוצת הבינלאומי, אשר מדורגת ע"י מידרוג Aa1 (דירוג פיקדונות) וכי קיימים קשרים משמעותיים בין שני הבנקים, אשר הינם בעלי השפעה חיובית משמעותית על דירוג הבנק.

האופק החיובי מתבסס, בין היתר, על הנחה כי שילוב הבנק בקבוצת הבינלאומי והשלמה מוצלחת של שילוב המערכים התפעוליים של שני הבנקים ושל הסבת מערכות מחשוב ממערכות בנק הפועלים למערכות של הבינלאומי, ישתקפו בתוצאות העסקיות של הבנק, תוך שיפור במבנה העלויות. בהתאם לסיים הליכי ההסבה הצפויים ברבעונים הבאים, מידרוג תבצע בחינה מחודשת של אופק הדירוג.

להלן נתונים כספיים עיקריים, במיליוני ש"ח:

2005	2006	2007	2008	2009	Q1/09	Q1/10	
2,642	2,143	2,192	1,863	3,489	2,179	2,944	מזומנים ופקדונות בבנקים
553	924	1,360	2,485	1,185	2,267	1,571	ני"ע
7,644	7,898	8,474	9,037	9,388	9,036	9,569	אשראי לציבור
8,937	9,030	9,926	11,036	11,414	11,081	11,271	פקדונות הציבור
646	611	721	759	839.8	804.3	855	הון עצמי
11,056	11,177	12,256	13,639	14,314	13,738	14,312	סך נכסים
292.5	307.9	355.4	342.1	357.6	111.1	93.9	רווח מפעילות מימון
193.6	199.4	202.1	211.3	237.2	60.1	57.2	הכנסות תפעוליות ואחרות
-371.8	-437.0	-432.9	-466.2	-481.7	-118.7	-131.8	הוצאות תפעוליות ואחרות
114.3	70.3	124.6	87.2	113.1	52.5	19.3	רווח מפעולות רגילות (ברוטו)
64.5	46.4	114.7	52.2	60.1	32.6	11.4	רווח נקי
יחסי איתנות							
5.8%	5.5%	5.9%	5.6%	5.87%	5.85%	5.97%	הון עצמי למאזן
7.8%	7.3%	8.2%	8.1%	* 8.15%	8.38%	** 8.49%	הלימות ההון הראשוני
11.03%	10.38%	10.66%	11.52%	* 12.27%	12.41%	** 12.98%	הלימות הון כוללת
נתונים נוספים							
36%	34%	36%	39%	41%	40%	40%	נזילות (1)
0.8%	1.2%	0.9%	0.4%	0.42%	0.95%	0.32%	ROA (2)
0.30%	0.38%	0.23%	0.38%	0.13%	0.42%	0.17%	הפרשה לחומ"ס ואשראי לציבור
2.9%	2.4%	2.9%	3.3%	3.27%	3.32%	3.37%	אשראי בעייתיים ואשראי לציבור

(1) מזומן ופיקדונות בבנקים + ניירות ערך לפיקדונות הציבור

(2) נתונים רבעוניים בגילום שנתי

* על פי כללי בזל 2 הלימות ההון הראשוני בסוף שנת 2009 הינה 8.38% והלימות ההון הכוללת הינה 12.63%.
** על פי כללי בזל 2.

התפתחות התוצאות הכספיות

הבנק שומר על רמת נזילות גבוהה

היחס בין מזומן ופיקדונות בבנקים וניירות ערך לסך פיקדונות הציבור עמד ביום 31.03.10 על כ- 40% (41% ו- 39% ב- 31 לדצמבר בשנים 2009, 2008, בהתאמה). כ- 87% מתיק ניירות הערך של הבנק הושקעו באג"ח מדינה, עובדה הממקמת את הבנק במקום גבוה במערכת מבחינת הנזילות (נכון ליום 31.03.10, עמד יחס הנזילות במערכת הבנקאית על 36%).

איכות הנכסים נותרה טובה

במהלך התקופה הנסקרת חלה עלייה של 4.2% בהיקף הנכסים, בעיקר בשל גידול בתיק האשראי (6%). העלייה בסך האשראי נבעה מעלייה באשראי שניתן לאנשים פרטיים והיא הייתה משמעותית יותר מהירידה בהיקף האשראי העסקי. בתמהיל נכסי הבנק לא חל שינוי מהותי. האשראי לציבור עמד, נכון ל- 31.03.10, על כ- 67% מנכסי הבנק, כאשר יתר הנכסים כללו מזומן ופיקדונות וניירות ערך (אג"ח ממשלתי ברובו).
להערכת מידרוג, תיק האשראי לציבור של הבנק מאופיין באיכות טובה. מדדי הסיכון נותרו יציבים, ואילו העלייה במשקל האשראי לאנשים פרטיים תרמה לשיפור בתמהיל התיק.

תיק האשראי - נותר בעל אופי קמעונאי מובהק ובעל ריכוזיות נמוכה עם יציבות במדדי הסיכון. המרכיב העיקרי נותר אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדירה), שעמד נכון ל-31.03.10 על כ-66% מסך סיכון האשראי המאזני (לעומת 63% בתקופה המקבילה אשתקד). משקלו המשמעותי של המגזר הקמעונאי בסך תיק האשראי של הבנק תורם לחשיפה נמוכה יחסית למגזר העסקי ולריכוזיות לווים וענפית נמוכה.

להלן נתוני חובות בעייתיים:

2006	2007	2008	2009	Q1/09	Q1/10	חובות בעייתיים
107.3	122.8	131.3	89.0	122.6	89.1	שאינם נושאים הכנסה
10.6	5.6	7.5	10.1	8.1	9.5	שאורגנו מחדש
0.6	0	3.1		0	3.1	המיועדים לארגון מחדש
10.1	26.5	6.0	15.4	14.4	21.8	בפיגור זמני
63.7	88.3	152.4	192.7	154.9	199.2	בהשגחה מיוחדת
192.3	243.2	300.3	307.2	300.0	322.7	סך אשראי מאזני ללווים בעייתיים
26.6	11	30.9	25.7	31.5	28.0	סך אשראי חוץ-מאזני ללווים בעייתיים
218.9	254.2	331.2	332.9	331.5	350.7	סך אשראי בעייתי כולל
2.4%	2.9%	3.3%	3.3%	3.3%	3.4%	אשראי בעייתי \ אשראי לציבור (מאזני)
8.0%	5.9%	6.9%	6.2%	7.0%	5.8%	ממוצע 5 הגדולים

נכון לסוף רבעון ראשון של 2010 היחס בין חובות בעייתיים לתיק אשראי הינו 3.4% לעומת ממוצע של 5.78% בקרב חמשת הגדולים.

להלן נתוני יחס ההפרשה לחומ"ס לאשראי לציבור (תוצאות רבעוניות בגילום שנתי):

2006	2007	2008	2009	Q1/09	Q1/10	
0.38%	0.23%	0.38%	0.13%	0.42%	0.17%	אוצר החייל
0.50%	0.31%	0.64%	0.68%	0.64%	0.32%	ממוצע 5 הגדולים

הלימות הון סבירה יחסית

יחסי האיתנות של הבנק אינם בולטים לטובה לעומת המערכת. עם זאת, להערכת מידרוג, בהתחשב ברמת הסיכון הגלומה בנכסי הבנק ובהשוואה למערכת הבנקאית, היחסים הינם סבירים: יחס הלימות ההון הראשוני המקורי עומד, נכון ל-31.03.10, על כ-8.49% (כ-8.57% במערכת), כאשר יחס הלימות ההון הכולל של הבנק, הסתכם באותו המועד בכ-12.98% (כ-14.02% במערכת), בהתאם לכללי בזל 2. יש לציין כי הבנק, בשונה מהבנקים הגדולים במערכת, לא הנפיק מכשירים מורכבים לחיזוק בסיס ההון.

לא חל שינוי מהותי בהלימות ההון במעבר לחישוב ההלימות לפי כללי בזל 2. הירידה בסיכון האשראי, בעיקר בשל התחשבות במרכיב הקמעונאי של פעילות הבנק, קוזזה בדרישות ההון בגין סיכונים תפעוליים.

שמירה על יכולת השבת רווחים טובה

לבנק נתח שוק נמוך יחסית במונחי אשראי לציבור ופיקדונות, הציבור העומד על כ-1.3% מכלל המערכת הבנקאית. עם זאת, לבנק נוכחות משמעותית באשראי צרכני. כך, נתחו של הבנק באשראי ללקוחות פרטיים, ללא הלוואות לדירה, עולה באופן משמעותי על נתחו בסך תיק האשראי לציבור והוא בר השוואה לבנקים הגדולים.

במהלך התקופה הנסקרת, שמר הבנק נתחו במערכת:

Q1/09	Q2/09	Q3/09	Q4/09	Q1/10
7.2%	7.4%	7.4%	7.3%	7.3%

¹ נתוני סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק

להלן היחס בין סך סיכון האשראי המאזני לאנשים פרטיים בפעילות בישראל של אוצר החייל לבין הבנקים הגדולים במערכת, נכון ל- 31.03.10:

Q1/09	Q2/09	Q3/09	Q4/09	Q1/10	
17.4%	17.4%	17.5%	17.3%	17.1%	הפועלים
27.1%	27.4%	27.9%	27.8%	28.1%	לאומי
38.7%	39.4%	39.2%	38.4%	38.0%	דיסקונט
104.1%	112.2%	120.5%	123.7%	129.6%	הבינלאומי ללא אוצר החייל
65.8%	67.1%	66.6%	59.4%	61.1%	מזרחי טפחות

יחד עם זאת, פעילות הבנק מתאפיינת ברווחיות נמוכה יחסית, נוכח פרופיל הסיכון הנמוך יחסית של נכסי הבנק ויעילות תפעולית נמוכה, המושפעת מצורך בתשומות גבוהות של כח אדם על מנת לשרת את הפעילות הקמעונאית. בנוסף, ההוצאות התפעוליות כוללות את עלות הסבת המערכות והתהליכים עם הבנק הבינלאומי, שטרם הושלמו. יחס הכיסוי התפעולי הינו נמוך יחסית ועמד על כ-0.43, כ-0.49 וכ-0.45 לרבעון ראשון 2010, ולשנים 2009 ו-2008, בהתאמה, לעומת ממוצע של כ-0.54, כ-0.60 וכ-0.51 באותן תקופות במערכת.

אופק הדירוג

גורמים שעשויים להוביל להעלאת הדירוג:

- השלמה מוצלחת של ההטמעה התפעולית והעסקית בקבוצת הבינלאומי שתשתקף בתוצאות העסקיות של הבנק.
- הגדלת נתח השוק של הבנק במערכת הבנקאית ע"י הרחבת הפעילות לאוכלוסיות לקוחות פרטיים נוספות ו/או תחומי פעילות נוספים, כגון משכנתאות.
- שיפור ברווחיות

5

גורמים שעלולים להוביל להורדת הדירוג:

- פגיעה במעמד הבנק במפת הבנקאות המקומית
- הורדת דירוג לבנק האם
- הרעה באיכות תיק הנכסים ו/או בתוצאות העסקיות

אודות המנפיק

בנק אוצר החייל בע"מ הוקם כמוסד פיננסי בשנת 1946 ומחזיק ברישיון לפעול כתאגיד בנקאי החל משנת 1970. בתחילת דרכו ועד מחצית שנות ה-70, פעל כבנק סקטוריאלי לאנשי צבא הקבע ומערכת הביטחון. החל משנות ה-80 הרחיב את פעילותו ומאז הוא פועל כבנק מסחרי, המעניק מכלול שירותים פיננסיים לכלל האוכלוסייה. נכון ל-31.03.10, הסתכם תיק האשראי המאזני לציבור של הבנק בכ-9.6 מיליארד ₪, בהשוואה לכ-9 מיליארד ₪, בתקופה המקבילה אשתקד. מרבית לקוחות הבנק הינם משקי בית. מבין הלקוחות הפרטיים בבנק, בולט חלקם של עובדי מערכת הביטחון וגמלאיה. נתח השוק של הבנק באשראי לציבור עומד על שיעור של כ-1.3% מהמערכת הבנקאית. מערך הסינים של הבנק כולל 48 סינים ושלוחות בפריסה ארצית, וכן מוקד אוצר ישרי. בתוך כך, 14 סינים ושלוחות בבסיסי צה"ל או בקרבם.

סולם דירוג התחייבויות

התחייבויות המדורגות בדירוג Aaa הן, על פי שיפוט של מידרוג, מהאיכות הטובה ביותר וכרוכות בסיכון אשראי מינימלי.	Aaa	דרגת השקעה
התחייבויות המדורגות בדירוג Aa הן, על פי שיפוט של מידרוג, מאיכות גבוהה, וכרוכות בסיכון אשראי נמוך מאד.	Aa	
התחייבויות המדורגות בדירוג A נחשבות על ידי מידרוג בחלק העליון של הדרגה האמצעית, וכרוכות בסיכון אשראי נמוך.	A	
התחייבויות המדורגות בדירוג Baa כרוכות בסיכון אשראי מתון. הן נחשבות כהתחייבויות בדרגה בינונית, וככאלה הן עלולות להיות בעלות מאפיינים ספקולטיביים מסוימים.	Baa	דרגת השקעה ספקולטיבית
התחייבויות המדורגות בדירוג Ba הן, על פי שיפוט של מידרוג, בעלות אלמנטים ספקולטיביים, וכרוכות בסיכון אשראי משמעותי.	Ba	
התחייבויות המדורגות בדירוג B נחשבות על ידי מידרוג כספקולטיביות, וכרוכות בסיכון אשראי גבוה.	B	
התחייבויות המדורגות בדירוג Caa הן, על פי שיפוט של מידרוג, בעלות מעמד חלש וכרוכות בסיכון אשראי גבוה מאד.	Caa	
התחייבויות המדורגות בדירוג Ca הן ספקולטיביות מאוד ועלולות להיות במצב של חדלות פרעון או קרובות לכך, עם סיכויים כלשהם לפדיון של קרן וריבית.	Ca	
התחייבויות המדורגות בדירוג C הן בדרגת הדירוג הנמוכה ביותר ובד"כ במצב של חדלות פרעון, עם סיכויים קלושים לפדיון קרן או ריבית.	C	

סולם דירוג פיקדונות זמן ארוך

בנקים שדירוגם לגבי פיקדונות הוא Aaa מציעים איכות אשראי יוצאת דופן באיכותה והם בעלי דרגת הסיכון הנמוכה ביותר. למרות שאיכות האשראי של בנקים אלה עשויה להשתנות, מאוד בלתי סביר ששינויים אלה, כפי שאפשר לחזותם, יפגעו במעמדו החזק של הבנק.	Aaa	דרגת השקעה
הבנקים המדורגים בדירוג Aa לגבי פיקדונות מציעים איכות אשראי מצוינת אולם מדורגים בדירוג נמוך יותר מבנקים המדורגים Aaa משום שמידת חשיפתם לסיכונים ארוכי טווח נראית גדולה יותר במידת מה.	Aa	
בנקים המדורגים A לגבי פיקדונות מציעים איכות אשראי טובה. אולם, יתכן שקיימים גורמים המצביעים על סכנה לפגיעה בטווח ארוך.	A	
בנקים המדורגים בדירוג Baa לגבי פיקדונות מציעים איכות אשראי מספיקה. עם זאת, יתכן שחסרים גורמי הגנה מסוימים או שאפשר לאפיין אותם כבלתי מהימנים בכל פרק זמן ארוך.	Baa	דרגת השקעה ספקולטיבית
איכות האשראי המוצעת על ידי בנקים המדורגים בדירוג Ba לגבי פיקדונות נתונה בשאלה. פעמים רבות אפשר שיכולתם של בנקים אלה לקיים במועדן את התחייבויותיהם עשויה להיות בלתי ודאית.	Ba	
איכות האשראי המוצעת על ידי בנקים המדורגים בדירוג B לגבי פיקדונות, היא באופן כללי איכות אשראי ירודה. מידת הביטחון בפירעון ההתחייבויות הכרוכות בפיקדונות, לכל פרק זמן ארוך, קטנה.	B	
איכות האשראי המוצעת על ידי בנקים המדורגים בדירוג Caa לגבי פיקדונות, היא ירודה באופן קיצוני. יתכן שבנקים אלה אינם מקיימים את תנאי הפיקדון או שיש יסוד של סכנה בנוגע ליכולת הכספית.	Caa	
בנקים המדורגים בדירוג Ca לגבי פיקדונות אינם מקיימים בדרך כלל את התחייבויות הפיקדון שנטלו על עצמם.	Ca	
בנקים שדירוגם לגבי פיקדונות הוא דירוג C אינם מקיימים בדרך כלל את התחייבויות הפיקדון שנטלו על עצמם ויכולת התאוששות הבנק ממצב זה הינה נמוכה.	C	

מידרוג משתמשת במשתנים המספריים 1, 2 ו-3 בכל אחת מקטגוריות הדירוג מ- **Aa** ועד **Caa**. המשתנה '1' מצוין שאגרת החוב מצויה בקצה העליון של קטגוריית הדירוג שאליה היא משתייכת, המצוינת באותיות. המשתנה '2' מצוין שהיא נמצאת באמצע קטגוריית הדירוג; ואילו המשתנה '3' מצוין שאגרת החוב נמצאת בחלק התחתון של קטגוריית הדירוג שלה, המצוינת באותיות.

סולם דירוג פיקדונות ז"ק

P-1	בנקים שדירוגם לגבי פיקדונות זמן קצר הוא P-1 מציעים איכות אשראי מעולה ויכולת חזקה מאוד לעמוד בצורכי הנזילות לזמן הקצר
P-2	בנקים שדירוגם לגבי פיקדונות זמן קצר הוא P-2 מציעים איכות אשראי חזקה ויכולת חזקה לעמוד בצורכי הנזילות לזמן הקצר
P-3	בנקים שדירוגם לגבי פיקדונות זמן קצר הוא P-3 מציעים איכות אשראי סבירה ויכולת מספקת לעמוד בצורכי הנזילות לזמן הקצר
NR	בנקים שדירוגם לגבי פיקדונות זמן קצר הוא NR מציעים איכות אשראי חלשה עד מוטלת בספק ויכולת לא וודאית לעמוד בצורכי הנזילות לזמן הקצר

מידרוג בע"מ, מגדל המילניום רח' הארבעה 17 תל-אביב 64739

טלפון 03-6844700, פקס 03-6855002, www.midroog.co.il

© כל הזכויות שמורות למדרוג בע"מ (להלן: "מידרוג"). 2010

מסמך זה, לרבות פיסקה זו, הוא רכוש הבלעדי של מידרוג והוא מוגן על ידי זכויות יוצרים ודיני הקניין הרוחני. אין להעתיק, לצלם, לשנות, להפיץ, לשכפל או להציג מסמך זה למטרה מסחרית כלשהי ללא הסכמת מידרוג בכתב.

כל המידע המפורט במסמך זה ושעליו הסתמכה מידרוג נמסר לה על ידי מקורות הנחשבים בעיניה לאמינים ומדויקים. מידרוג אינה בודקת באופן עצמאי את נכונותו, שלמותו, התאמתו, דיוקו או אמיתותו של המידע (להלן: "המידע") שנמסר לה והיא מסתמכת על המידע שנמסר לה לצורך קביעת הדירוג על ידי החברה המדורגת.

הדירוג עשוי להשתנות כתוצאה משינויים במידע המתקבל ו/או כתוצאה מקבלת מידע חדש ו/או מכל סיבה אחרת. עדכונים ו/או שינויים בדירוגים מופיעים באתר האינטרנט של מידרוג שכתובתו: www.midroog.co.il. הדירוגים המתבצעים על ידי מידרוג הנם בגדר חוות דעת סובייקטיבית ואין הם מהווים המלצה לרכישה או להימנעות מרכישה של אגרות חוב או מסמכים מדורגים אחרים. אין לראות בדירוגים הנעשים על ידי מידרוג כאישור לנתונים או לחוות דעת כלשהן או כניסיונות לבצע הערכה עצמאית למצבה הכספי של חברה כלשהי או להעיד על כך, ואין להתייחס אליהם בגדר הבעת דעה באשר לכדאיות מחירן או תשואתן של אגרות חוב או של מסמכים מדורגים אחרים. דירוגי מידרוג מתייחסים במישרין רק לסיכונים אשראי ולא לכל סיכון אחר, כגון הסיכון כי ערך השוק של החוב המדורג ירד עקב שינויים בשערי ריבית או עקב גורמים אחרים המשפיעים על שוק ההון. כל דירוג או חוות דעת אחרת שמעניקה מידרוג צריכה להישקל כמרכיב בודד בכל החלטת השקעה הנעשית על ידי משתמש במידע הכלול במסמך זה או על ידי מטעמו, ובהתאם, כל משתמש במידע הכלול במסמך זה חייב ללמוד ולבצע הערכה של כדאיות השקעה מטעמו לגבי כל מניפק, ערב, אגרת חוב או מסמך מדורג אחר שבכוונתו להחזיק, לרכוש או למכור. דירוגיה של מידרוג אינם מותאמים לצרכיו של משקיע מסוים ועל המשקיע להסתייע ביעוץ מקצועי בקשר עם השקעות, עם הדין או עם כל עניין מקצועי אחר. מידרוג מצהירה בזאת שהמניפים של אגרות חוב או של מסמכים מדורגים אחרים או שבקשר עם הנפקתם נעשה דירוג, התחייבו לשלם למידרוג עוד קודם לביצוע הדירוג תשלום בגין שרותי הערכה ודירוג הניתנים על ידי מידרוג.

מידרוג הינה חברת בת של מודי'ס אינבסטורס סרויס לטד. (Moody's Investors Service Ltd.) (להלן: "מודי'ס"), שלה 51% במידרוג. יחד עם זאת, הליכי הדירוג של מידרוג הנם עצמאיים ונפרדים מאלה של מודי'ס, ואינם כפופים לאישורה של מודי'ס. בו בזמן שהמתודולוגיות של מידרוג מבוססות על אלה של מודי'ס, למידרוג יש מדיניות ונהלים משלה וועדת דירוג עצמאית.

למידע נוסף על נהלי הדירוג של מידרוג או על ועדת הדירוג שלה, הנכם מופנים לעמודים הרלוונטיים באתר מידרוג